

50. výročí rytmických písní v náchodské farnosti.

Již několikrát jsem byl požádán mladšími, kteří se angažují v kostele sv. Michaela při zpěvu rytmických písní, abych napsal, jaké byly jeho začátky. Vždy jsem to odmítal, ale tentokrát, když se jedná o 50. výročí, dovoluji si napsat, jak začal tento nový způsob oslavy našeho Pána při slavení mší svatých.

Předně je nutné upozornit, že tomu předcházely dvě významné události. Jednak závěry II. Vatikánského koncilu (skončil v roce 1965), který výrazně upravil liturgii bohoslužeb, a to včetně chrámové hudby a zpěvu, kdy bylo dovoleno používat při doprovodu i jiných nástrojů než varhan. Druhou událostí bylo Pražské jaro 1968, které zásadně změnilo postoj tehdejší komunistické vlády ve prospěch svobody náboženství, čehož církev velice rychle využila, aby zavedla některé činnosti, které byly dříve totalitní vládou pod vedením KSČ zakázány.

V té době jsem chodil na vysokou školu v Liberci, kde jsem do roku 1967 navštěvoval v ilegálně skupinu křesťansky orientovaných mladých lidí a studentů. Začátkem roku 1968, kdy došlo k uvolnění politických poměrů, začal mezi nás chodit mladý muž jménem Jiří Pokorný, který s sebou nosil na naše schůzky kytaru a později přinesl i nové křesťanské písně, které jsme při našich setkáních zpívali (později jsme se dozvěděli, že Jiří Pokorný je tajně vysvěcený kněz-františkán, který v té době neměl státní souhlas k výkonu kněžské služby). Jednalo se o písně: „Slyš nás, ó Pane....“, „Můj Bože, jsem tak“, „On, přítel můj....“, „Ó, můj Pán“, „Bůh je záštita má“. Netrvalo dlouho a tyto písně jsme za doprovodu kytar zazpívali při nedělní večerní bohoslužbě, kam docházela mládež a studenti, v kostele Povýšení sv. Kříže. Zpěv nových písní včetně doprovodu kytar byl přijat s nadšením jako příležitost nového způsobu slavení liturgie.

Tyto písně jsem o prázdninách přivezl do Náchoda a v místní skupině mládeže jsme je při našich setkáních začali zpívat. Netrvalo dlouho a přišli jsme s návrhem tyto písně zazpívat při místní bohoslužbě, což nebylo vůbec obvyklé. Tehdejší duchovní správce, pan děkan Josef Žák, s naší žádostí souhlasil, ale s podmínkou, že to bude při mši sv. mimo rámec tehdejšího programu bohoslužeb, tedy v neděli odpoledne v kostele sv. Vavřince. Sbor mládeže ve věku 15 až 25 let v počtu asi 15 osob doprovázeli na kytary Vojtěch Ježek a můj bratr Václav Maršík. Stáli jsme před oltářem Panny Marie, kde tehdy nebyl ještě svatostánek, a před zcela plným kostelem jsme zazpívali výše uvedené písně. Pamatuji se, že se tehdy této bohoslužby zúčastnil velice známý a populární herec Josef Bek, který měl zde na Náchodsku chalupu. Naše vystoupení jako nová forma oslavy Boha byla velice příznivě přijata, a to i konzervativními farníky. O tom svědčila skutečnost, že asi za tři týdny jsme zpěv při bohoslužbách opakovali.

Velice brzo nato se v řadách naší skupiny našli mladší chlapci (Henryk Donaj, Josef Nýč, Josef Horvát, Jan Škrabka a Petr Smola), kteří rozšířili hudební doprovod, vedle kytar to byla basová kytara, el. varhany a bubny. Rovněž věková hranice zpěváků se snížila na 10 let. Doprovod bohoslužeb rytmickými písněmi začal být pravidelný a to v kostele sv. Michaela, kde již od nepaměti byly mše sv. zaměřeny na děti a mládež.

Vzhledem k tomu, že v řadě jiných farností rytmické skupiny mládeže neměli, zvali si náš náchodský sbor. Tehdy jsme s plným autobusem za podpory našich starších příznivců (babička paní

Korcová, pan Stehno-bývalý vězeň) na pozvání P. Josefa Žemličky (bývalý náchodský kaplan) navštívili Lomnici nad Popelkou a Novou Ves, kde jsme zpívali při pravidelných nedělních bohoslužbách. Repertoár našich písní se začal rychle rozšiřovat a to podle liturgického období (písně vánoční, postní, mariánské a další). Postupně jsme s naší rytmickou skupinou uskutečnili další zájezdy a také jsme se zúčastnili „soutěže“ v kostele v Jablonném v Podještědí (s písní „Prosíme, otevř svou pokladnici...“), kam přijela řada skupin z celé republiky.

Změnou politické vlády a zahájením postupné normalizace začalo docházet ke zpřísnění kontroly státu vůči církvím a naše činnost se stala nežádoucí jak pro státní úřady, tak i pro některé církevní představitele, a to především z hnutí *Pacem in terris*. Přes určité zákazy jsme však dále v naší činnosti pokračovali, vedli si kroniku, rozepisovali písně, vytvářeli zpěvník a to až do doby striktního zákazu používání kytar při bohoslužbách. Tehdejší kaplan P. Jaroslav Šimek (dnes opat želivského kláštera) vymyslel řešení, že budeme zpívat dále ne tedy s kytarami, ale s klavírem. Do kostela zajistil klavír a krátký čas jsme zpívali s klavírem, než došlo k nařízení klavír vystěhovat a P. Šimek byl za svoji odvalu z Náchoda přeložen na jiné místo. Ani tak jsme však se zpěvem rytmických písní nepřestali a zpívali jsme je s varhanami, na které hrála Jarmila Sukalová- Pokorná.

Rozhodující změnu přinesl až rok 1989, kdy došlo k definitivnímu uvolnění politických poměrů, a tím i prosazení svobody náboženskému životu.

Co bylo hlavní příčinou, že naše činnost vytrvala až do roku 1989 a vlastně až do roku 2018? Především to byla a je podpora místních kaplanů a tolerance jejich nadřízených. Ale byla to, a stále je, i vytrvalost a angažovanost místní mládeže a některých starších farníků, kteří chtěli a chtějí vytvářet křesťanské společenství při zpěvu nových moderních písní. Rovněž je nutné si uvědomit, že tradice a udržení dětských bohoslužeb v kostele sv. Michaela byla a je velikou výhodou, protože ti, kteří chtějí zpívat klasické písně, mají možnost jít na bohoslužby do kostela sv. Vavřince.

O období po roce 1989 již nic nepíši, většinou je již dobře znáte. Ale je mojí velkou radostí, že tradice rytmického zpěvu v Náchodě trvá a že dochází k předávání taktovky dalším a dalším dětem a mládeži. Je třeba si jen přát, aby tato činnost pokračovala dále a k tomu ať nám náš nebeský Otec pomáhá.

Karel Maršík